

PP poštni predal 29

Delo, 28. januarja

Mozart, prvi Srednjeevropejec

Gospod M. Zlobec je pod gornjim naslovom objavil članek v SP Dela, v katerem dvakrat omenja kot naslednika Jožefa II. njegovega brata Ludvika II.

Ludvik II. seveda ni bil niti brat niti naslednik cesarja Jožefa II., pač pa je bil oboje Leopold II. (1790-1792). Leopold je bil za vlade starejšega brata Jožefa II. toskanski veliki vojvoda (gran duca di Toscana) po imenu Peter Leopold (Pietro Leopoldo). Za časa svojega vladanja v Toskani je med drugim kot prvi v Evropi ukinil smrtno kazen. V Firencah obstaja v palači Pitti spominska plošča, ki je posvečena spominu na to pomembno odločitev kasnejšega cesarja Leopolda II.

Po mojem posredovanju je g. Zlobec v popravku, ki je bil objavljen v SP Dela 4. februarja, zapisal: »V tekstu, posvečenem Mozartu, se je ... prikradla neljuba napaka. Naslednik Jožefa II. ni bil njegov mlajši brat Ludvik II., ampak Leopold II. (1790-1792), kot je pravilno trikrat objavljeno v tekstu na 22. in 23 strani.«

Gospod Zlobec torej ponovno piše o Jožefovem mlajšem bratu Ludviku, ki nikoli ni obstajal. Eden mlajših bratov cesarja Jožefa II. je bil njegov naslednik Leopold II., o bratu Ludviku pa zgodovinski viri molčijo.

Kar se tiče pravilnosti teksta na str. 22, ki ga omenja g. Zlobec v svojem popravku, pa je treba navesti naslednja dejstva. Leopold II. l. 1790 ni bil kronan za nemškega cesarja. Nemško cesarstvo je bilo namreč ustanovljeno šele l. 1871, ko je bil Viljem Pruski v Parizu razglašen za nemškega cesarja.

Leopold II. je bil kronan za cesarja Svetega rimskega cesarstva (Sacrum Romanum Imperium), ki je obstajalo do l. 1806. Neuradni dodatek »nemške narodnosti« (Nationis Germanicae) so začeli dodajati šele v 15. stoletju in je najprej označeval samo nemške dele cesarstva, kasneje pa izražal nemško željo po celem

cesarstvu, ki pa je med drugim vsebovalo s Slovenci poseljene vojvodine Kranjsko, Koroško in Štajersko ter seveda Češko kraljestvo. Češki kralj je bil eden izmed sedmih volilnih knezov Svetega rimskega cesarstva. Avstrijskega (nad)vojvode ni bilo med njimi. Habsburžani so postali volilni knezi šele s pridobitvijo češke krone. Zaradi zgoraj omenjenih razlogov so cesarje Svetega rimskega cesarstva v zadnjih stoletjih obstoja cesarstva (neuradno) imenovali tudi rimsko-nemški cesarji.

Na strani 22 g. Zlobec omenja tudi kronanje Leopolda II. (l. 1791) v Pragi, vendar pozabi omeniti, da je bil Leopold II. kronan za češkega kralja. Ob tej priložnosti je bila prvič izvedena Mozartova opera La Clemenza di Tito.

Preimenovanje Svetega rimskega cesarstva v Nemško cesarstvo in neomenjanje češke krone v zvezi s kronanjem Leopolda II. (v Pragi) v članku g. Zlobca najbrž izhaja iz nemških pisnih virov, na osnovi katerih je verjetno g. Zlobec napisal svoj članek. Vendar je nemogoče povedati o tem kaj bolj natančnega, saj nam g. Zlobec v svojem članku ni razkril virov, iz katerih je črpal svoje znanje.

dr. ALEŠ IGLIČ, Ljubljana

Gospod Marjan Zlobec v korektnem prispevku o Mozartovem življenju navaja napačen podatek o razlogu za skladateljev pokop v skupnem grobu, ki naj bi bil posledica njegovega slabega finančnega položaja. Pravi razlog navaja v citirani Mozartovi biografiji Wolfgang Hildesheimer (tudi v slovenskem prevodu):

Cesar Jožef II. je kmalu po okronanju začel izvajati obsežne reforme, ki so segale v vse vidike človeškega življenja. Nedotaknjeni niso ostali niti pogrebi. Po takrat veljavnih zakonih so v skupni grob ali grob za reveže (das Armengrab) pokopali tiste, ki zaradi poklica niso imeli stalnega bivališča oziroma niso bili nepremičninski lastniki. Med tako imenovane »pauperes« (revne) so šteli umetnike, igralce, študente, zapuščene vdove, sirote, potujoče ar-